

מזכירות הממשלה

החלטה מס. 3967 של הממשלה מיום 24.08.2008.

קידום ופיתוח ענפי התעשייה והשירותים באזור
הפריפריה "3967.

מ ח ל י ט י ם:

כחלק מהצעדים בהם נוקטת הממשלה להעלאת שיעור הצמיחה באזור הפריפריה ושיפור פוטנציאל הצמיחה של כלל המשק, לאשר תכנית לייעול ולעידוד התעשייה והשירותים בפריפריה, תוך שיפור איכותו והגדלת היקפו של המחקר והפיתוח, כמפורט בהחלטה זו.

1. לוח זמנים:

התוכנית לקידום ולפיתוח ענפי התעשייה והשירותים באזור הפריפריה (להלן - "התוכנית"), כמפורט בהחלטה זו, תופעל בין השנים 2009 עד 2012.

2. הגדרות:

בהחלטה זו יהיו למונחים הבאים המשמעות שלצידם -

א. "אזורי פיתוח" - אזור פיתוח א' ואזור פיתוח ב' כמשמעותם בצו השקעות הון;

ב. "אזור פריפריה" או "פריפריה" - האזור הגיאוגרפי שהוגדר בסעיף ג' להחלטה מס' 3960 מיום 24.8.2008.

ג. "אזור תעשייה" ו"מפעל עתיר טכנולוגיה" - כהגדרתם בצו השקעות הון;

ד. "אזורי תעשייה מרחביים" - אזורי תעשייה בפריפריה שיקבלו עדיפות על פני אזורי תעשייה אחרים והטבות שונות כמפורט בהחלטה זו, ואשר ייקבעו על ידי שר התעשייה, המסחר והתעסוקה ושר האוצר כאמור בסעיף 4;

ה. "הוראות תמיכה במכוני מחקר" - הוראות להסדרת מסלולי סיוע למכוני מחקר לפי חוק המו"פ;

ו. "חוק המו"פ" - חוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984;

ז. "חוק לעידוד השקעות הון" - חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959;

מזכירות הממשלה

ח. "צו השקעות הון" - צו לעידוד השקעות הון (קביעת התחומים של אזורי פיתוח), התשס"ג-2002;

ט. "מרחב השוואה" -

1) שטח הממוקם עד 30 ק"מ במרחק אווירי מאזור תעשייה מרחבי;

2) כל היישובים הנוספים הנמצאים בפריפריה ואשר אינם עונים על התנאי הקבוע בסעיף 1 לעיל אשר ישוייכו לאזור התעשייה המרחבי הקרוב ביותר לפי קביעת השרים.

י. "מרכז ההשקעות" - כאמור בפרק השני לחוק לעידוד השקעות הון;

יא. "משרד התמ"ת" - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה;

יב. "השרים" - שר האוצר ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה.

3. יעדי התכנית:

מטרת התוכנית לחזק את אזור הפריפריה, באמצעות הפניית משאבים ומיקוד כלי תמיכה ממשלתיים לשם הגברת הפעילות הכלכלית באזור זה, תוך יצירת תוספת של 7,000 מקומות עבודה מעל לגידול הטבעי.

4. אזורי התעשייה המרחביים ומרחבי השוואה

א. להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים (להלן-הצוות) להמליץ לשרים על גבולות אזורי התעשייה המרחביים. המלצות הצוות תיקבענה בהתבסס על אמות מידה מקצועיות ואובייקטיביות, ובכלל זה מיקומם של אזורי תעשייה קיימים ועתודות הקרקע בהם, קירבה למרכזים אקדמיים שעיסוקם, בין היתר, בתחומים רלוונטיים לתעשייה, קירבה לתשתיות תחבורה, אפשרויות הפיתוח באותם אזורים, המרחק בין אזורי התעשייה המרחביים לכשיקומו ופוטנציאל הצמיחה שלהם, בשים לב לפיזורם הגיאוגרפי.

ב. להטיל על השרים לבחון את המלצות הצוות ולקבוע, עד ליום 30.11.08, את הקריטריונים לקביעת אזורי התעשייה המרחביים ולקבוע את גבולותיהם, ולפרסם זאת באתר האינטרנט של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.

מזכירות הממשלה

ג. להטיל על השרים להשתמש בטמכויותיהם על פי דין, לרבות תיקוני החקיקה הנדרשים, באופן שייושמו העקרונות הבאים:

(1) החל ביום 1.4.09 ועד ליום 31.12.09, יוגדרו, בנוסף לאזור פיתוח א' ואזור פיתוח ב' כפי שהם מוגדרים כיום וששיעור ההטבות בהם יישאר בעינו -

(א) אזורי התעשייה המרחביים כאזור פיתוח נפרד, ששיעור ההטבות הניתנות בו יעלה על שיעור ההטבות בפריפריה ובאזור פיתוח א';

(ב) אזור הפריפריה, למעט אזורי התעשייה המרחביים, כאזור פיתוח נפרד, ששיעור ההטבות הניתנות בו לא יפחת משיעור ההטבות באזור פיתוח א'.

(2) החל מיום 1.1.10, יוגדרו רק שני אזורי פיתוח - אזור פיתוח א', שהוא אזורי התעשייה המרחביים, ואזור פיתוח ב' שהוא אזור הפריפריה למעט אזורי התעשייה המרחביים.

5. איגוד ערים לאזורי התעשייה המרחביים:

א. להטיל על שר הפנים, בהסכמת שר האוצר לפעול לתיקון חוק איגוד ערים, התשט"ו-1955 (להלן חוק איגודי ערים), בהתאם לעקרונות הבאים:

(1) שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, יהיו רשאים להורות על הקמת איגוד ערים לניהול אזורי התעשייה המרחביים, גם אם אינם סמוכים זה לזה.

(2) לאיגוד הערים יוקנו סמכויות ותפקידים המסורים לרשויות המקומיות שבתחום איגוד הערים בעניין אזורי התעשייה המרחביים כפי שיפורט בצו הכינון, ובכלל זה הסמכות להטיל ולגבות ארנונה וסמכויות אכיפה לפי פרק י' לחוק התכנון והבניה.

(3) מועצת איגוד הערים תכלול נציגי הרשויות המקומיות באיגוד הערים ונציגי המדינה ובכלל זה נציג שר הפנים, נציג שר התמ"ת, נציג שר האוצר ונציג מנהל מקרקעי ישראל ובלבד שמספר נציגי המדינה לא יפחת ממחצית חברי מועצת האיגוד.

(4) שר הפנים יקבע את תנאי הכשירות למינוי נציג הרשות המקומית במועצת איגוד הערים ולמינוי והמנהל הכללי שלה.

מזכירות הממשלה

5) מכסת כח האדם באיגוד הערים טעונה אישור שר הפנים בהסכמת שר האוצר.

ב. להטיל על שר הפנים להקים, עד ליום 2.11.08, ועדת חקירה כמשמעותה בסעיף 2 בחוק איגודי ערים, שתבחן הקמת איגוד ערים לאזורי התעשייה המרחביים שנבחרו בהתאם למפורט לעיל, ושתגיש להם את תזכירה עד ליום 1.1.09.

ג. בצו הכינון של איגוד הערים שייקבע על ידי שר הפנים, בהסכמת שר האוצר, יכללו, בין היתר, ההוראות הבאות:

1) תחום איגוד הערים.

2) הרכב מועצת איגוד הערים.

3) הסמכויות והתפקידים שינתנו לאיגוד הערים.

4) אופן חלוקת הכנסות מארנונה, היטלים, ותשלומי חובה אחרים המוטלים על הנכסים שבתחום איגוד הערים, לפי כל דין, אשר תיגבנה באזורי התעשייה המרחביים, בין הרשויות המקומיות הנכללות במרחב ההשוואה. ההכנסות תחולקנה, בין היתר, לפי מספר התושבים בכל רשות מקומית ודירוגה הסוציו-אקונומי ובהתחשב בהוצאות שהוצאו בידי הרשויות המקומיות הרלוונטיות לפיתוח השטח, טרם הקמת איגוד הערים ובלבד ששיעור מסוים מההכנסות, כפי שייקבע בצו הכינון, ישאר בידי איגוד הערים לשם פיתוח אזורי התעשייה המרחביים, תפעולם ואחזקתם.

6. פיתוח אזורי התעשייה המרחביים וניהולם

א. להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת והממונה על התקציבים להקים צוות היגוי בו יהיו חברים נציג שר התמ"ת, נציג שר האוצר, נציג שר הפנים ונציג מינהל מקרקעי ישראל (להלן: צוות ההיגוי) אשר יפעל לגיבוש תוכנית עבודה, עד ליום 31.12.08, לפיתוח אזורי התעשייה המרחביים וניהולם באמצעות זכיון פרטי (להלן: תוכנית העבודה). תוכנית העבודה תתייחס, בין היתר לנושאים הבאים: דרכים להקצאה יעילה של הקרקע; תנאי סף ואמות מידה לבחירת הזכיון שיפתח ויפעיל את אזורי התעשייה המרחביים (להלן: "הזכיון"); תמריצים לפעילות הזכיון; שיעורי תמיכה לפיתוח אזורי התעשייה השונים בכפוף לאמות מידה שתיקבענה מראש, ניסיון המציע בהקמת פארקים תעשייתיים בארץ או בחו"ל, רמת הניהול, רמת פיתוח סביבתי מתוכנן של אזור התעשייה, יכולת מוכחת בשיווק אזורי תעשייה

מזכירות הממשלה

בקרב תעשיינים, שירותים מקיפים לעובדי המפעלים, מרכזי הכשרה מקצועית והפרדה בין תעשייה נקייה לתעשייה מזהמת.

ב. אין באמור לעיל, כדי לגרוע מסמכות מינהל אזורי פיתוח במשרד התמ"ת להמשיך ולפתח אזורי תעשייה קיימים הנמצאים בפריפריה ואינם אזורי תעשייה מרחביים, ואולם המשך פיתוח אזורי התעשייה המרחביים ופיתוח אזורי תעשייה אשר אינם בפריפריה יהיה בהסכמת הממונה על התקציבים באוצר.

7. כלי תמיכה ישירים ועקיפים:

הממשלה תפעיל כלי תמיכה ישירים ועקיפים בענפי התעשייה והשירותים, כמפורט להלן:

כלי תמיכה ישירים:

עידוד השתתפות בתעסוקה

1) להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לקבוע עד ליום 31.12.08 כללים להקצאת תמיכה במסגרת תוכנית לעידוד התעסוקה בפריפריה, בדרך של סנסוד שכר במשך שלוש שנים. במסגרת כללים אלה ייקבעו, בין היתר, העקרונות הבאים:

א) התמיכה תינתן רק עבור תוספת עובדים.

ב) התמיכה תופנה לאזור הפריפריה בלבד, ובלבד שלגבי המסלולים התומכים בהעסקת בני מיעוטים, חרדים ואוכלוסיות מיוחדות בהתאם להגדרתן בהחלטת ממשלה מס' 1590 מיום 22.04.2007, תתאפשר תמיכה לעידוד תעסוקה והכשרה מקצועית גם באזורים נוספים, כמתכונת הקיימת נכון למועד קבלת החלטה זו.

ג) תינתן עדיפות למפעל הממוקם באזור תעשייה מרחבי ולמפעלים קטנים ובינוניים כהגדרתם בהחלטת הממשלה מס' 1590 האמורה, וייבחן מתן עדיפות לשילוב הכשרה מקצועית לתחומים נדרשים בתעשייה.

ד) התמיכה המרבית לעובד תיקבע על ידי מנכ"ל משרד התמ"ת בתיאום עם הממונה על התקציבים באוצר.

ה) פריסת התמיכה תקבע כך שבשנה האחרונה שיעור התמיכה יהיה הנמוך ביותר.

מזכירות הממשלה

2. להנחות את מנכ"ל משרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לקבוע כללים לעידוד הקמת מרכזי פיתוח של חברות גדולות, בדרך של סבסוד שכר במשך שלוש שנים, בהתבסס על העקרונות הבאים:

(א) מרכזי הפיתוח יוקמו באזורי תעשייה מרחביים בלבד;

(ב) התמיכה תינתן רק עבור תוספת עובדים;

(ג) התמיכה המירבית לעובד תיקבע על ידי מנכ"ל משרד התמ"ת בתיאום עם הממונה על התקציבים באוצר.

(ד) פריסת התמיכה תיקבע כך שבשנה האחרונה שיעור התמיכה יהיה הנמוך ביותר.

לעניין סעיף זה, "חברה גדולה" - חברה אשר מכירותיה מפעילות ייצור בישראל עולות על 100 מיליון דולר של ארצות הברית בשנה שקדמה להגשת הבקשה;

ב. אימוץ טכנולוגיות - מענקים:

להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לקבוע מסלול למתן מענקים למפעלים בתחום התעשייה המסורתית או המעורבת באזור הפריפריה, במטרה לעודד אימוץ טכנולוגיות חדישות וכן רכישה שק ידע לייצור מוצר חדש.

ג. עידוד מחקר ופיתוח בפריפריה:

(1) להטיל על שר התמ"ת ושר האוצר לתקן את התקנות לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה (כללים בדבר תוספת לשיעור מענק באזורי עדיפות), התשס"ג-2003, באופן שהתוספת למענק תינתן רק באזור הפריפריה ושיעורה יעמוד על 25%;

(2) להנחות את ועדת המחקר לקבוע, בהתאם להוראות סעיף 10(א)(3) לחוק המו"פ, כי מענקים להוצאות מחקר ופיתוח בשיעור של 50% יינתנו רק באזור הפריפריה וכי מענקים להוצאת מחקר ופיתוח שלא באזור הפריפריה יכול שיהיו בשיעור של 20%, 30% או 40%.

מזכירות הממשלה

(3) להטיל על שר התעשייה, המסחר והתעסוקה ושר האוצר לתקן את התקנות המותקנות מכוח סעיף 21 לחוק המו"פ, באופן ששיעור התמלוגים שישולמו ע"י חברות באזור הפריפריה יהיה כלהלן:

א. 1.3% לגבי מי שחב בתשלום תמלוגים לפי הוראות התקנות והוא אינו חברה גדולה וסכום התמלוגים המרבי לא יעלה על 90% מסכום המענק הצמוד.

ב. 3% לגבי מי שהוא חברה גדולה.

לעניין פסקה זו, "חברה גדולה" - חברה עתירת מו"פ שמכירותיה מפעילות ייצור בישראל עולות על 70 מליון דולר ארה"ב בשנה שקדמה להגשת הבקשה.

(4) להנחות את המדען הראשי במשרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים:

א) לבחון את הקמתו של מכון מחקר נוסף בתחום התעשייה המסורתית והמסורתית-מעורבת, באחד מאזורי התעשייה המרחביים באמצעות מי שייבחר בהתאם לדיני המכרזים וייתמך בהתאם להוראות תמיכה במכוני מחקר או באמצעות מסלול אחר שייקבע בידי מנכ"ל משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, בתיאום עם הממונה על התקציבים והחשב הכללי.

ב) לבחון את האפשרות לעידוד פעילותם של מכוני המחקר הקיימים, לפי הוראות תמיכה במכוני מחקר או לפי כל מסלול אחר שייקבע על ידי מנכ"ל משרד התמ"ת בתיאום עם הממונה על התקציבים והחשב הכללי.

ג) להקצות תקציב ייעודי לתמיכה בפרויקטים של מחקר ופיתוח בתחום התעשייה המסורתית, תוך מתן העדפה לפריפריה, בהתאם לכללים שייקבעו על ידי המדען הראשי, בתיאום עם הממונה על התקציבים, עד ליום 31.12.08.

מזכירות הממשלה

ד. כלים משלימים לעידוד וקידום הפריפריה:

בסעיף זה -

"עסק קטן" - חברה או עסק, המעסיקים עד 50 עובדים ומחזור מכירותיהם קטן מ-25 מליון ש"ח בשנה.

"עסק בינוני" - חברה או עסק, המעסיקים עד 100 עובדים ומחזור מכירותיהם קטן מ-100 מליון ש"ח בשנה.

אולם, מנכ"ל משרד התמ"ת בהסכמת הממונה על התקציבים באוצר יהיו רשאים לשנות את הגדרות המונחים "עסק קטן" ו"עסק בינוני".

להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת, בתיאום עם הממונה על התקציבים, לקבוע תנאים להפעלת מסלולים חדשים ולגבש כללים במסלולים הקיימים, עד ליום 31.12.2008, תוך מתן עדיפות לאיזור הפריפריה, להפעלת התוכניות הבאות:

- 1) תוכנית לשדרוג העסקים הקטנים והבינוניים - שדרוג יכולות של עסקים קטנים ובינוניים ובכלל זה קבלני משנה של התעשייה העילית וחברות מתחום התעשייה המסורתית או המעורבת הממוקמות בפריפריה, וזאת בהמשך להמלצות "ועדת מקוב" על ייעוץ אסטרטגי להנהלות מפעלים בתחומי הניהול, הייצור והטכנולוגיה ושיפור האטרקטיביות של קבלני משנה בישראל.
- 2) תכנית מאגדים אזורית לתעשייה המסורתית או המעורבת - תוכנית חדשה למתן סיוע להקמתם והפעלתם של מאגדים המונים לפחות חמש חברות מהתעשייה המסורתית או המעורבת אשר ממוקמים בפריפריה ואשר מבצעים קידום פעילות כלכלית, ייצורית ותעשייתית.
- 3) תכנית עיצוב - התוכנית הקיימת תורחב כך שיינתן סיוע, מעבר לסיוע הקיים היום, בייעוץ לעסקים קטנים ובינוניים לשם הטמעה והרחבה של השימוש בעיצוב התעשייתי בתעשייה, וכן שיינתן סיוע בפרויקט עיצוב ראשון לחברה עד לשלב אב הטיפוס.
- 4) להטיל על מנהל סוכנות הביצוע לעסקים קטנים (כמשמעותה בהחלטת ממשלה מס' 2190 מיום 12.8.07) לגבש בהסכמת הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר תוכנית עבודה מפורטת, לשנים 2009 עד 2012, בדבר קידום וטיפוח העסקים הקטנים והבינוניים באזור הפריפריה במסגרת תקציב הסוכנות.

מזכירות הממשלה

5) קרן הון פרטית - לבחון את האפשרות לסייע בהקמתה של קרן הון פרטית אחת או יותר, שתיבחר לפי דיני המכרזים, אשר תשקיע בחברות תעשייה מסורתית או מעורבת שהינם עסקים קטנים או בינוניים באזור הפריפריה. ככל שיוחלט על סיוע בהקמת קרן כאמור, התנאים למתן הסיוע לקרן יסוכמו בין מנכ"ל משרד התמ"ת לבין הממונה על התקציבים והחשב הכללי.

ה. כלי תמיכה עקיפים:

1. להקים צוות בראשות מנהל רשות המסים ובהשתתפות מנכ"ל משרד התמ"ת, מנהל מרכז ההשקעות, מנהל מינהל הכנסות המדינה והממונה על התקציבים, או מי מטעמם (בסעיף זה - הצוות) אשר יבחן את הוראות המיסוי הקיימות היום בחוק לעידוד השקעות הון וימליץ לשרים על שינוי ההוראות האמורות, ככל שיידרש, בשים לב לעקרונות החלטה זו.

2. להטיל על השרים, לאחר שבחנו את המלצות הצוות האמור, להגיש, עד ליום 15.9.08, הצעה להחלטה בנושאים האמורים בסעיף 1 לעיל, לועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, אשר תהיה מוסמכת לדון בהם ולאשרם על דעת הממשלה. ככל שיידרשו תיקוני חקיקה לשם יישום ההחלטה שתאושר בוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה, הם יובאו לדיון בוועדת השרים המיוחדת לעניין חוק המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2009.

8. ניהול תכנית הפריפריה ושיווקה

להטיל על מנכ"ל משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה:-

א. להנחות את מנהל היחידה לפיתוח הנגב והגליל לרכז באופן שוטף את תכנית הפריפריה מול היחידות והמשרדים השונים, ככל שיידרש ולפרסם את התוכנית בארץ.

מזכירות הממשלה

ב. להנחות את מנהל מינהל סחר חוץ במשרד התמ"ת להיות אחראי על פעילות תכנית הפריפריה בחו"ל, ובכלל זה לפרסם אותה בחו"ל, לפעול למשיכת משקיעים זרים, לקיים ימי עיון, כנסים ומבצעי הסברה, לרבות כנסים של משקיעים מחו"ל לצורך קידום התכנית, וכן לפעול למציאת שותפים אסטרטגיים וערוצי הפצה לעסקים בפריפריה, כמו גם אספקת מידע לאותם עסקים על שווקים ופעילויות עסקיות בחו"ל. לצורך פעילות זו ירכז מינהל סחר חוץ את פעילות הגורמים הרלבנטיים וביניהם המטה לקידום השקעות ומכון הייצוא.

9. תיקוני חקיקה:

להטיל על שרי הממשלה הנוגעים לענין לעשות שימוש בסמכותם על פי דין להתקנה או לתיקון של תקנות, צווים וכללים הנדרשים ליישום החלטה זו, ולהטיל על שר האוצר להגיש לאישור ועדת השרים המיוחדת לענין חוק המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2009 את תיקוני החקיקה הנדרשים ליישום ההחלטה, אשר ישולכו במסגרת הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2009.

10. הגשת התוכנית:

להטיל על מנכ"ל משרד התמ"ת והממונה על התקציבים לגבש עד ליום 31.12.08 תוכנית פעולה כוללת, אשר תוציא אל הפועל את כל האמור בהחלטה זו, בשים לב לכך שיישומה של התוכנית יותנה ביישומן של כל הוראותיה כמקשה אחת, וכן מסגרת תקציב ומקורות מימון ליישומה.

ההחלטה התקבלה במסגרת אישור תקציב המדינה והמדיניות הכלכלית לשנת 2009.
ראה תיקון החלטה זו בהחלטה מס. 180 מיום 12.5.09.